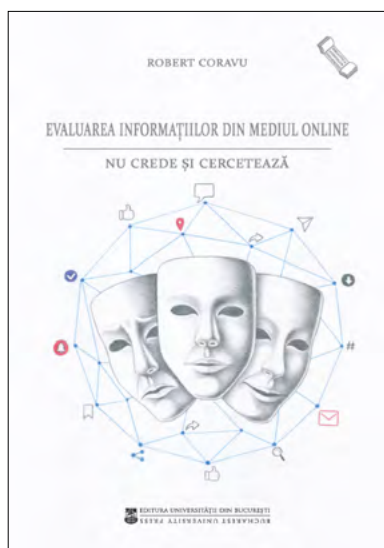

CZU 316.776.2:004.738.5(036) (048.83)=135.1

DE LA DEZINFORMARE LA DISCERNĂMÂNT: GHID PENTRU EVALUAREA INFORMAȚIILOR ONLINE

Nelly ȚURCAN, dr. hab., prof. univ.,
Universitatea de Stat din Moldova

Lucrarea *Evaluarea informațiilor din mediul online: nu crede și cercetează* este semnată de dr. Robert Coravu, prodecan la Facultatea de Litere a Universității din București, lector la specializarea Științe ale Informării și Documentării din cadrul acestei facultăți și expert cu o reputație solidă în domeniul infodocumentar din România. Această carte, publicată în 2021 la Editura Universității din București, se concentrează asupra unei tematici de o importanță tot mai mare în era digitală: evaluarea corectă a informațiilor pe care le accesăm online.

Cartea *Evaluarea informațiilor din mediul online: nu crede și cercetează* este deosebit de relevantă astăzi, întrucât asistăm la o creștere fără precedent a dezinformării, polarizării, radicalizării și a extremismului, care se întâmplă, în special, în mediul online, și care pot avea efecte negative asupra organismului și psihicului uman. În zilele noastre, cu avansarea rapidă a tehnologiei, accesul la informații devine din ce în ce mai facil pentru toți, iar internetul devine o sursă principală de cunoaștere. Totodată, peisajul mediatic și informațional, în continuă schimbare, influențează aspecte esențiale ale vieții noastre cotidiene, precum modalitățile

noastre de comunicare, promovând și aducând în discuție teme vitale, cum ar fi drepturile omului, libertatea de exprimare și accesul universal la informație ș.a. Astfel, abordarea subiectului privind evaluarea informațiilor în mediul online aduce o plusvaloare cercetărilor din domeniul biblioteconomiei și științei informării, precum și cel mediatic comunicațional.

Lucrarea reflectă viziunea autorului privind abordarea teoretico-practică a subiectului, „punând în lumină instrumentele și metodele aflate la îndemâna utilizatorilor mediului online” (p. 10).

Cartea este structurată în șase capitole: 1. *Contextul informațional actual*; 2. *Informația – bază a deciziei, riscuri asociate*; 3. *Fundamentele evaluării informațiilor*; 4. *Evaluarea informațiilor din mediul online*; 5. *Ghid pentru evaluarea informațiilor din mediul online* și 6. *Rolul bibliotecilor în evaluarea informațiilor*. Prima parte a lucrării (primele patru capitole) este preponderent o reflecție teoretică a contextului informațional actual, privind informația ca bază de luare a deciziilor, fundamentele teoretice de evaluare a informațiilor, formele și modalitățile de diseminare a informațiilor incorecte în mediul online, strategiile, metodele și instrumentele pentru informarea corectă în mediul online. În același timp, valoarea și originalitatea acestei părți a lucrării constă în prezentarea experiențelor din diverse țări, inclusiv cu privire la măsurile de asanare a mediului online la nivel legislativ, strategiile de luptă împotriva dezinformării, promovarea informațiilor și surselor de informare de calitate etc.

Lucrarea analizează critica și evaluarea informațiilor disponibile online, cu accent pe sursele de informare și distribuitorii. Aceasta evidențiază servicii și instrumente pentru informarea corectă în mediul online, cum ar fi, de exemplu, verificarea faptelor (*fact-checking*).

În opinia noastră, unul din cele mai valoroase lucruri realizate de autor în această lucrare este prezentarea ultimelor două secțiuni ale acestei lucrări, care pot fi considerate un manual practic, util nu doar pentru profesioniștii din domeniul informației, cum ar fi bibliotecarii, ci și pentru orice persoană interesată de subiect.

Capitolul *Ghidului pentru evaluarea informațiilor din mediul online* poate servi în calitate de îndrumar pentru specialiștii din domeniul infodocumentar în procesul de evaluare a informațiilor din mediul online. Autorul recomandă o serie de comportamente în relația cu informațiile din mediul online, analizează criteriile de

evaluare a informațiilor din mediul online, prezintă modalități de acțiune în cazul identificării unor informații incorecte.

În ceea ce privește evaluarea conținutului, se subliniază importanța analizei corectitudinii, obiectivității, clarității, actualității și structurii logico-argumentative a informațiilor. De asemenea, se pune accent pe verificarea și identificarea surselor, incluzând aspecte legate de autoritatea, competența, fiabilitatea și credibilitatea acestora. Lucrarea oferă exemple concrete de modalități de evaluare a sursei, inclusiv identificarea autorilor și producătorilor, verificarea experiențelor directe și analiza contextului geografic.

Totodată, lucrarea evidențiază importanța diferențierii între fapte și opiniile personale, precum și modalități de evaluare a opiniilor, în funcție de modul în care se raportează la fapte verificabile. De asemenea, se discută despre aspecte legate de interpretarea și negarea faptelor dintr-o perspectivă conspiraționistă, subliniind necesitatea unei abordări raționale și obiective în evaluarea acestora.

Remarcăm compartimentul *Rolul bibliotecilor în evaluarea informațiilor*, care scoate în evidență necesitatea implicării bibliotecarilor în dezvoltarea abilităților de evaluare a utilizatorilor de informații. Lucrarea subliniază importanța educației informaționale, îndemnând bibliotecarii să se implice activ în promovarea gândirii critice și a abordărilor responsabile în consumul de informații online. După cum menționează autorul, „una dintre modalitățile în care bibliotecile se pot implica activ în sprijinul procesului de evaluare a informațiilor este educația informațională” (p. 135). Formarea bibliotecarilor, precum și implicarea lor în programe de educație pentru evaluarea informațiilor, sunt considerate esențiale pentru a răspunde provocărilor fenomenelor de dezinformare sau informații incorecte.

În plus, lucrarea evidențiază rolul bibliotecilor ca intermediari ai accesului la informații corecte, subliniind importanța activităților lor în sprijinirea educației informaționale și a culturii informației. Se subliniază importanța implicării lor în combaterea informațiilor false și în promovarea unor practici de informare corectă și responsabilă.

În acest context, autorul subliniază că pregătirea bibliotecarilor reprezintă o acțiune importantă pentru ca toate abordările menționate mai sus să devină fezabile. Pentru ca aceștia să fie în măsură să dezvolte programe de cultură a informației și media, în

general, și „să instruiască utilizatorii pentru a se informa corect, în particular, este nevoie mai întâi să fie instruiți ei înșiși” (p. 139).

În concluzie la acest capitol, lucrarea subliniază oportunitatea pentru biblioteci și bibliotecari de a-și reafirma și redefini rolul în educația pentru informație și de a contribui la consolidarea rezilienței cognitive a cetățenilor. Se recunoaște necesitatea de a rămâne la curent cu evoluțiile locale și internaționale în domeniul informațiilor și a adapta practicile și programele culturii informației la aceste schimbări. De asemenea, în opinia autorului, introducerea relativ recentă a unor cursuri de etică și integritate academică în toate universitățile din România este un factor încurajator.

Formarea bibliotecarilor, precum și implicarea lor în programe de educație pentru evaluarea informațiilor, sunt considerate esențiale pentru a răspunde provocărilor fenomenelor de dezinformare sau informații incorecte.

Argumentele și concluziile autorului se bazează pe o vastă gamă de surse documentare, inclusiv studii, statistici și publicații din mass-media, atât în limba română, cât și în alte limbi. Unul dintre aspectele remarcabile ale acestei cărți este abordarea sa bazată pe o analiză detaliată a unei game variate de surse teoretice și practice. De remarcat este și bibliografia extinsă, care cuprinde 259 de surse, transformând astfel cartea într-o resursă valoroasă de informații pe această temă.

Autorul finalizează cu anexe ce pot servi drept orientări practice pentru bibliotecari, dar și mentori în cultura informației și cultura media, privind evaluarea informațiilor în funcție de autoritatea sursei și consultarea resurselor electronice utile pentru evaluarea informațiilor și informarea corectă în mediul online.

În concluzie, abilitatea autorului de a utiliza cercetările științifice existente, precum și analiza sa critică, dar echilibrată a diferitelor abordări teoretice și descriptive, conferă credibilitate rezultatelor cercetării și îl plasează pe autor într-o poziție înalt apreciată. Bogăția și valoarea ideilor, diversitatea exemplurilor, aprecierile critice și claritatea formulărilor alcătuiesc o imagine unitară, coerentă și demonstrativă a subiectului abordat.

Această lucrare se remarcă prin caracterul său neobișnuit, folosirea generoasă a surselor documentare, integritatea analizei științifice și a referințelor. De asemenea, este demnă de

remarcat complexitatea temei abordate, care se simte pe tot parcursul lucrării.

Pentru bibliotecari, care sunt mereu în căutarea celor mai bune practici pentru a-și îndeplini rolul de intermediari între informație și comunitate, cartea lui Robert CORAVU *Evaluarea informațiilor din mediul online: nu crede și cercetează* este un instrument indispensabil.

CORAVU, Robert. *Evaluarea informațiilor din mediul online: nu crede și cercetează*. București: Editura Universității din București – Bucharest University Press, 2021. 166 p. ISBN 978-606-15-1273-4. (Colecția „Biblioteca științelor informării”)

CZU 821.135.1(478).09=135.1

**MISTERELE GRĂDINILOR
POEZIEI LUI PAUL MIHNEA:
despre biobibliografia
Paul Mihnea – maestru al poeziei /
*Паул Михня – мастер поэзии***

*Miroslava METLEAEVA,
doctor în filologie*

Înainte de a trece la subiectul publicării cărții bilingve – biobibliografia *Paul Mihnea – maestru al poeziei / Паул Михня – мастер поэзии* (Chișinău, 2023), aș dori să mă opresc asupra genului biografic dedicat personalităților care au jucat un rol important în cultura și literatura țării noastre. Nu se poate spune că acest gen este, în prezent, foarte popular în rândul scriitorilor care sunt gata să își asume sarcina dificilă de a spune povestea vieții altcuiva, deoarece genul biografic este unul dintre puținele în care subiectul este adesea prezent. Editurile de astăzi se concentrează, de obicei, pe propriile